

Bønn i Mandal

SYNSPUNKT

Sondre Risholm
Liverød
Psykolog

Det finnes mange former for bønn. Bønn kan fungere som introspeksjon, dyp kontemplasjon og meditasjon. Da er det en stilltiende affære som foregår på det indre plan. Man finner ro og ettertanke i sitt stille sinn. I Mandal er det den magiske varianten av bønn som skal praktiseres. Denne typen bønn skal utrette noe i den materielle virkeligheten for den eller de som ber og trygler om noe bestemt. Mandal har angivelig mange problemer, og nå har de satt Gud på saken (!). Fungerer det?

Fra et rasjonelt ståsted finner man en rekke problemer med bønn. For det første ber folk om ulike, ofte motstridende ting. Ulike religioner ber på sett og vis mot hverandre, og det ser ikke ut til at Gud favoriserer noen religiøse fellesskap. Jødene ber om et hjemland og ekstreme muslimer ber for mindre fordelaktig forhold for jøder. Baptistene ber om at folk vil motta Jesus som Herre og Frelser, mens katolikkene kan be for at helgener kan gå i forbønn for de levende. Hver gruppe ber hardt for sine egne mål, men likevel administrerer Gud godt og ondt, om hverandre, og det er lite som tyder på at de som ber mest og høyest, favoriseres.

Et annet problem med bønnens eksterne effekt er mangel på evidens. Dersom bønn kan påvirke tingenes tilstand, bør dette kunne dokumenteres og bevises gjennom et enkelt eksperiment. Ta en gruppe mennesker og be for dem, og etabler en kontrollgruppe som ikke blir bedt for. Undersøk deretter eventuelle forskjeller i utfallet. Enkelt! Dette er ikke en ny idé. Sir Frances Galton (en fetter av Darwin) tenkte nøyaktig på samme måte, og han designet en enkel studie for å teste bønnens effekt. Han kartla livet til en rekke kjente konger. Hans resonnement var som følger: Siden mange mennesker ber for kongen, vil konger

BØNN I MANDAL: I fire uker skal disse fire og mange andre be for ulike samfunnsaktører i Mandal. F.v. Christin M. Reinholdtsen, Eva Reeves, pastor Paul Reeves og pastor Tor Arne Lohne. De er avbildet i storsalen i Bedehuset.

FOTO: ARKIV/JARLE R. MARTINSEN

”Bønn vil ikke erstatte god medisinsk pleie, hjelpe Skalldyrfestivalen, Båtservice eller påvirke finanspolitikken i heldige retninger.

som gruppe leve lenger enn vanlige folk. Det gjorde de ikke. En undersøkelse med 1800 hjertepasienter i 2006 viste heller ingen fordel for bønn. Troende er heller ikke mindre syke enn andre. Vi rammes av sykdom som følge av en rekke faktorer, men det er lite som tyder på at faktorene betinges av vårt forhold til en bestemt Gud – men tenk om det var slik. Da ville forsikrings-selskapene sannsynligvis gitt rabatt til troende mennesker. Det gjør de ikke.

Det virkelige problemet med bønn oppstår når religiøse mennesker erstatter handling med en appell til det guddommelig. Å be for fattige, skoler eller bedrifter vil aldri erstatte konkrete hjelpetiltak. Bønn vil ikke erstatte god

medisinsk pleie, hjelpe Skalldyrfestivalen, Båtservice eller påvirke finanspolitikken i heldige retninger. Gud gidder åpenbart ikke å fikse våre problemer bare fordi vi spør ham pent. Ni menigheter i Mandal ser annerledes på dette, og de tror åpenbart at de får enda mer gehør hos Gud når de slår seg sammen, som om det er et kvantitativt anliggende. Gjennom denne typen bønn forventer man at Gud annullerer universets lover for å intervensere i tråd med Mandals kollektive behov og ønsker. Kanskje har dette prosjektet en slags sosial velgjørende effekt, men å blande inn barnlige forestillinger om en ekstern guddom som kan bestemme seg for å oppfylle deres ønsker, er flaut.